

Kaupunginhallitus

13.06.2011

274 §

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Lähetämme oheisena otteen kaupunginhallituksen päätöksestä
13.6.2011.

Pöytäkirjanote

2321 / 000 / 2011

Hovi- ja hallinto-oikeusverkoston kehittäminen

Esitys 1.6.2011

kehittämisjohtaja Heikki Helve:

Oikeusministeriö on pyytänyt kirjeellään 26.4.2011 Kuopion kaupungin lausuntoa toimikunnan mietinnöstä ”Hovi- ja hallinto-oikeusverkoston kehittäminen” 20.6.2011 mennessä. Toimikunnan mietinnön keskeiset Kuopioon vaikuttavat ehdotukset ovat seuraavat:

Itä-Suomen ja Kouvolan hovioikeudet yhdistetään uudeksi Itä-Suomen hovioikeudeksi, jonka sijaintipaikaksi toimikunta esittää Kouvola.

Kuopion ja Kouvolan hallinto-oikeudet yhdistetään ja Itä-Suomen hallinto-oikeuden sijaintipaikaksi toimikunta esittää Kuopiota. Kainuun käräjäoikeus siirretään Itä-Suomen hovioikeuspiiristä Rovaniemen hovioikeuspiiriin

Toimeksiannon lähtökohtana oli hovi- ja hallinto-oikeusverkoston kehittäminen siten, että niiden toimipisteet koostuisivat asiamääriltään ja rakenteeltaan mahdollisimman tasakokoisista yksiköistä. Toimeksiannossa lähdetään siitä, että hovioikeuksien määrää vähennetään 1 – 2 yksiköllä ja hallinto-oikeuksien määrää 1 – 3 yksiköllä.

Esitys

Esitän, että Kuopion kaupunki lausuu tehdystä mietinnöstä seuraavaa:

Toimikunnan tehtäväksi anto on ristiriitainen tehokkaan ja hyvän hallinnon kehittämisen näkökulmasta. Tilanne, jossa oikeuslaitoksen toimintoja kehitetään vastaamaan tulevaisuuden palvelutarpeita, tehokasta resurssien käyttöä sekä asiakaslähtöisyyttä, ei mahdollistu

määrittämällä työn lopputulosta jo tehtäväksiannossa. Asianmukainen tehtävä toimikunnalle olisi ollut selvittää koko maan kannalta paras mahdollinen hovi- ja hallinto-oikeuksien verkko sekä niissä tarvittavat toiminnalliset kehittämistoimet, kuten uuden teknologian hyödyntäminen. Mekaaninen kokotarkastelu ja sen pohjalta tehtävät toiminnallisesti keinotekoiset tarkastelut eivät mahdollista kokonaistehokasta oikeuslaitosverkoston kehittämistä.

Hovi- ja hallinto-oikeuksien yhdistäminen yhdeksi kokonaistarkasteluksi ei ole perusteltua. Hovi- ja hallinto-oikeuksien toimintojen ja sijoituspaikkojen suunnittelua ei tule kytkeä toisiinsa, koska kyseisillä oikeuksilla ei ole olemassa toiminnallista yhteyttä.

Tehdyn selvityksen ajankohta on väärä. Vuoden 2011 alusta on tullut voimaan merkittävä hovioikeusmenettelyn muutos. Uudistuksen vaikutuksia hovioikeuksien työmääriin ja tarpeeseen pitää suullisia pääkäsittelyjä ei vielä voida arvioida. Hovioikeuksien toimintoja ja prosesseja ollaan muutoinkin kehittämässä. Hovioikeusverkostoa ei pitäisi ryhtyä muuttamaan ennen kuin on arvioitavissa, miten meneillään olevat uudistusprosessit vaikuttavat niiden toimintaan. Toimikunnan esitykset eivät siten sisällä uusimman tiedon hyödyntämistä kehitystarpeita arvioitaessa.

Laaja-alainen uudistustyö edellyttää kaikkien osallisten mukanaoloa esitysten laadinnassa. Nyt työnsä päättäneen toimikunnan osalta tasapuolinen edustus ei toteutunut. Toimikunnan kokoonpanossa olivat joko suoraan tai välillisesti edustettuina kaikkien muiden hovioikeuspaikkakuntien edustus, paitsi Kuopion. Itä- ja Sisä-Suomesta toimikunnassa ei ollut lainkaan edustusta.

Toimikunnan mietinnössä ei ole tarkasteltu uudistuksia riittävällä tarkkuustasolla. Tämä olisikin ollut vaikeaa, koska meneillään olevien uudistusten vaikutusten arviointi ei vielä ole mahdollista. Toiseksi toimeksiannossa lopputulos oli selkeästi määritetty. Näitä puutteita korostavat myös virheellisyydet käytetyissä pohja-aineistoissa. Ehdotetut uudelleenjärjestelyt arvioivaan tuovat 0,8 – 1,0 M€:n vuosittaiset säästöt henkilöstökuluissa. Mietinnössä ei kuitenkaan esitetä mitään laskelmia muutoksista seuraavista lisäkustannuksista, joita syntyy mm. pitenevien etäisyyksien, lisätilatarpeiden sekä oikeusavun lisääntyvistä kustannuksista. Tarkastelematta on jäänyt myös vaikutus tutkintovankeudessa olevien henkilöiden pidentyviin kuljetuskustannuksiin Kuopion vankilasta Kouvolaan. Jotta taloustarkastelu olisi perusteltua, tulee siihen sisällyttää sekä lisääntyvät kustannukset että mahdolliset kustannusten vähentymiset. Nyt näin ei ole tehty.

Mietintö sisältää selkeän virheen kiinteistöjen tarkastelun osalta. Mietinnön mukaan Itä-Suomen hovioikeus ei mahtuisi toimimaan

Kuopion hovioikeuden tontilla olevissa rakennuksissa. Kyseinen tieto ei pidä paikkaan. Tämä esitetty virheellinen käsitys pienentää merkittävästi (arviolta 0,5 M€) esitettyjen vaihtoehtojen kustannuseroja. Toimiminen Kuopion kokonaisuudessa on tehokasta myös henkilöstön käytön kannalta, koska kaikki voivat toimia samassa kokonaisuudessa, mikä Kouvolan osalta ei mietinnön mukaan ole mahdollista.

Itä-Suomen hovioikeuden tulee sijaita Itä-Suomessa. Kuopio sijaitsee Itä-Suomessa keskellä hovioikeuspiiriä. Tilannetta olisi tässä suhteessa mahdollista vielä parantaa tarkastelemalla erilaisia vaihtoehtoisia aluejakomalleja avoimelta pohjalta. Näin olisi mahdollista määrittää hovioikeuspiirejä toiminnallisesti uusilla, tulevaisuutta ja asiakasnäkökulmaa nykyistä paremmin huomioivalla tavalla. Tarkastelussa on myös huomioitava se, että Kymenlaakso on määritellyt itsensä eri yhteistyöalueissa kuuluvaksi Etelä-Suomeen. Valtion tulisi noudattaa loogista menettelytapaa omien aluerakenteiden muodostamisessa. Toimikunnan esittämä verkostomalli jättäisikin koko Itä- ja Sisä-Suomen vaille hovioikeutta.

Merkittävistä puutteista johtuen toimikunnan esitys ei kelpaa hallitusohjelmaan tehtävien kirjausten tai sijoituspäätösten pohjaksi. Toimikunnan työ on tuonut esille tarpeen jatkaa selvitystyötä sekä antaa aikaa arvioida aloitettujen uudistusten vaikutuksia. Tärkeää on myös selvittää millaisia toiminnallisia uudistuksia mm. uuden teknologian lisääntyvä käyttö voi tuoda hovioikeuksien toimintaan.

Työryhmän mietintö on saatavissa internetissä osoitteesta
<http://www.om.fi/1290610559912>

ja vaihtoehtoisesti osoitteesta
<http://www.om.fi/Etusivu/Julkaisut/Mietintojalausuntoja>

Ehdotus

Kaupunginjohtaja:
Kh. hyväksyy kehittämisjohtajan esityksen

Päätös

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Otteen oikeaksi todistaa, Kuopiossa 17.6.2011

Heikki Vienola
kaupunginsihteeri

Yhteystiedot

Konsernipalvelu
Kaupunginkanslia
PL 228 (Tulliportinkatu 31)
70101 Kuopio
Puhelin: 017 18 2111
Faksi: 017 18 2066
Sähköposti: kirjaamo@kuopio.fi